

P R O G R A M

Odborového zväzu pracovníkov obchodu a cestovného ruchu na roky 2024 – 2028

V Stanovách Odborového zväzu pracovníkov obchodu a cestovného ruchu (ďalej len „odborového zväzu“) v I. časti – Základné ustanovenia v článku 1, bode 4 je uvedené, že odborový zväz sa riadi zásadou sociálnodemokratickej orientácie.

Vychádzajúc z tejto zásady, základnými princípmi v práci funkcionárov na všetkých stupňoch odborového zväzu v ďalšom volebnom období budú:

- ochrana oprávnených záujmov a potrieb členov odborového zväzu a zamestnancov v odvetví obchodu a cestovného ruchu v spolupráci so všetkými subjektami pôsobiacimi v spoločnosti, ktorých činnosť a zameranie smeruje k zabezpečeniu dôstojných sociálnych a ekonomických podmienok,
- odborárska solidarita – vnútrozväzová a medzinárodná,
- demokracia a sociálna spravodlivosť,
- zákonnosť, dodržiavanie právneho poriadku Slovenskej republiky,
- finančná a organizačná nezávislosť odborového zväzu,
- spolupráca s partnerskými odborovými zväzmi, odborovými základnými organizáciami, príbuznými združeniami v Slovenskej republike a v zahraničí,
- odbornosť a profesionalita pri obhajobe oprávnených sociálnych, ekonomických, mzdových a profesných práv členov odborového zväzu, zamestnancov v spotrebnom družstevníctve, obchode, hoteloch, reštauráciách a cestovnom ruchu.

V nastávajúcom období budú orgány odborového zväzu a odborové základné organizácie plniť a zabezpečovať nasledovné úlohy.

I.

Oblasť odborovej činnosti

Odborová politika a činnosť odborového zväzu

1. Naďalej rozvíjať spoluprácu s orgánmi štátnej správy, organizáciami zamestnávateľov, poslancami NR SR, regionálnymi, miestnymi samosprávami a podľa potreby s ďalšími inštitúciami pri uplatňovaní princípov demokracie, sociálnej spravodlivosti a dodržiavaní pracovnoprávných vzťahov v súlade s právnymi predpismi a kolektívnymi zmluvami.
2. Pokračovať v úsilí legislatívne riešiť otváracie a zatváracie hodiny, obmedziť predaj v obchodoch počas nedeľ, a tým zabezpečiť zosúladenie rodinného a pracovného života zamestnancov pracujúcich v obchode.
3. Presadzovať zrozumiteľnú a jednoznačnú politiku obhajovania záujmov zamestnancov, členov odborov. V podnikových kolektívnych zmluvách zabezpečovať a presadzovať uplatňovanie práv žien, matiek a ochranu práce mladistvých.
4. Aktívne sa podieľať na činnosti Konfederácie odborových zväzov Slovenskej republiky (ďalej len „KOZ SR“), ktorej je odborový zväz členom. Spoločne s KOZ SR sledovať

- a pripomienkovať legislatívne zmeny, návrhy zákonov, ktoré sa dotýkajú žien, rodiny a zamestnancov v systéme a profesiách, ktoré spadajú pod odborový zväz.
5. V orgánoch odborového zväzu prijať konkrétne opatrenia na zastavenie poklesu členskej základne.
 6. Medzi členmi odborových základných organizácií, ale hlavne medzi mladými ľuďmi, zamestnancami, ktorí nie sú odborovo organizovaní, dostupnými formami vysvetľovať a objasňovať význam členstva v odboroch, informovať o aktivitách a úlohách odborových základných organizácií a odborového zväzu s cieľom získať ich do odborov.
 7. Vhodnou formou a podľa finančných možností zabezpečovať propagáciu činnosti odborového zväzu, KOZ SR s cieľom zvýšiť členskú základňu. Zamerať sa hlavne na neustále sa rozširujúce nadnárodné spoločnosti a rozvíjajúci sa cestovný ruch, v nich osloviť hlavne mladých ľudí a ženy.
 8. V spolupráci s KOZ SR napomáhať rozvoju spolupráce medzi strednými odbornými školami (ďalej len „SOŠ“) a zamestnávateľmi s cieľom dosiahnutia maximálne možnej zamestnanosti absolventov.
 9. Na úrovni odborového zväzu a v odborových základných organizáciách prijímať konkrétne opatrenia smerujúce na zvýšenie aktivity a akcieschopnosti členskej základne.
 10. Skvalitňovať a zabezpečovať informovanosť členov odborových základných organizácií a širokej verejnosti.

Výchova a vzdelávanie

1. Zabezpečiť prostredníctvom vzdelávania prenos informácií o aktuálnych témach tak, aby funkcionári odborových základných organizácií získali základné vedomosti, ktoré sú potrebné pre riadny výkon odborárskej funkcie, získali informácie a odborné znalosti v otázkach ekonomických, mzdových, sociálnych, pracovnoprávných, v otázkach pracovného a životného prostredia, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej len „BOZP“) a otázkach prevádzkových.
2. Venovať pozornosť príprave a realizácii kolektívneho vyjednávania a uzatváraniu kolektívnych zmlúv. Podľa potreby zabezpečovať k tejto problematike semináre.
3. Spolupracovať s KOZ SR na koncepcii rozvoja SOŠ, v orgánoch a komisiách KOZ SR presadzovať riešenie problematiky SOŠ formou všeobecne záväzných právnych predpisov. Pri plnení tejto úlohy spolupracovať s funkcionármi odborových základných organizácií zo SOŠ, využívať skúsenosti funkcionárov a manažmentov SOŠ a zapojiť ich do spracovávaní stanovísk k návrhom zákonov súvisiacich s problematikou SOŠ.

Medzinárodná činnosť

1. Rozvíjať spoluprácu s medzinárodnými odborovými organizáciami UNI a UNI Európa (Medzinárodná sieť odborových zväzov celosvetová a európska, ktorá združuje odborové zväzy v obchode, bankách, poisťovniach, poštách, telekomunikáciách, médiách a projektových organizáciách). Podľa požiadaviek uvedených odborárskych centráľ a možností odborového zväzu podieľať sa na spracovávaní stanovísk k témam, ktoré súvisia s právami zamestnancov v odvetví obchodu a cestovného ruchu.
2. Spolupracovať s partnerskými odborovými zväzmi, využívať ich skúsenosti v činnosti a v spolupráci s nadnárodnými spoločnosťami, v oblastiach sociálneho dialógu, kolektívneho vyjednávania, v pracovnoprávnej a sociálnej oblasti a v BOZP.
3. V rámci finančných možností udržiavať medzinárodné kontakty s partnerskými odborovými zväzmi v krajinách Európskej únie, zvlášť s krajinami strednej a východnej Európy, aktívne sa zúčastňovať na rokovaní skupiny V4 so zameraním na výmenu skúseností v odborárskej práci.
4. S podporou UNI, UNI Európa získavať kontakty pre rokovania s nadnárodnými spoločnosťami, ktoré vyvíjajú obchodnú činnosť v Slovenskej republike. Úzko

spolupracovať s tými odborovými zväzmi, ktoré pôsobia v týchto nadnárodných spoločnostiach v zahraničí. Využiť ich skúsenosti v práci s členskou základňou, zvlášť pri udržiavaní sociálneho dialógu a príprave kolektívnych zmlúv.

5. Podľa finančných a profesionálnych, kapacitných možností sa zúčastňovať na projektoch, ktoré budú riešiť problematiku a aktuálne otázky v odboroch, resp. v odvetví obchodu, v cestovnom ruchu pod podmienkou, že takéto projekty budú po odbornej a finančnej stránke prínosom pre odborový zväz a jeho základné odborové organizácie.

II.

Sociálno-ekonomická oblasť

Kolektívne vyjednávanie

1. Zabezpečovať kolektívne vyjednávanie so zamestnávateľskými zväzmi s cieľom uzatvoriť kolektívne zmluvy vyššieho stupňa tak, aby zamestnanci v odvetviach obchodu a cestovného ruchu mali zabezpečené dôstojné, vyhovujúce pracovné podmienky, mzdy zodpovedajúce vykonanej práci a primerané sociálne istoty.
2. Poskytovať odborovým základným organizáciám metodickú pomoc pri príprave návrhov podnikových kolektívnych zmlúv, usmerňovať proces kolektívneho vyjednávania na úrovni odborových základných organizácií, podniku a pomáhať pri formulovaní kvalifikovaných návrhov, nárokov zamestnancov. Dbáť o to, aby sa zvyšovala úroveň a kvalita uzatváraných podnikových kolektívnych zmlúv hlavne v mzdovej oblasti a v oblasti pracovných podmienok.
3. Spolupracovať s príslušnými ministerstvami a so zamestnávateľskými zväzmi pri pripomienkovaní všeobecne záväzných právnych predpisov dotýkajúcich sa najmä činnosti obchodu a cestovného ruchu.
4. Presadzovať v spolupráci s KOZ SR zvýšenie tvorby sociálneho fondu s cieľom využiť finančné prostriedky na činnosť súvisiacu s kolektívnym vyjednávaním.
5. V rámci kolektívneho vyjednávania podporovať a presadzovať v zamestnávateľských organizáciách systém profesného a celoživotného vzdelávania, ktoré poskytne príležitosť ďalšieho uplatnenia všetkým zamestnancom bez ohľadu na vek a počiatočné vzdelanie a podporovať zosúladenie výučby v školách s potrebami zamestnávateľov prostredníctvom duálneho vzdelávania.
6. Obhajovať odborové práva vrátane práva kolektívne vyjednávať a uzatvárať kolektívne zmluvy za všetkých zamestnancov. Dôrazne vystupovať proti akýmkoľvek snahám obmedziť právo na kolektívne vyjednávanie. V uvedenom podporovať aktivity KOZ SR.

Pracovnoprávne istoty

1. Zabezpečovať členom odborových základných organizácií a odborového zväzu bezplatnú poradenskú a konzultačnú činnosť v otázkach pracovnoprávneho charakteru, v otázkach mzdových, sociálnych, zamestnanosti, ochrany pracovného prostredia a pod.
2. V súlade s poriadkom právnej pomoci odborového zväzu riešiť požiadavky odborových základných organizácií a ich členov v pracovnoprávných sporoch poskytovaním bezplatnej právnej pomoci.
3. V spolupráci s príslušnými kontrolnými orgánmi (úradmi práce, inšpektorátmi práce) zabezpečovať kontrolu odborov nad dodržiavaním pracovnoprávných predpisov. Upozorňovať príslušné inštitúcie a kontrolné orgány na zistené nedostatky. Vyžadovať ich prešetrenie a vykonanie nápravy. O prípadných závažných zistených nedostatkoch informovať zamestnávateľské zväzy, vedenia firiem a podľa závažnosti aj medzinárodné odborárske centrály.

4. Metodicky usmerňovať činnosť odborových základných organizácií a odborových orgánov na všetkých stupňoch, najmä pri uplatňovaní platných všeobecne záväzných právnych predpisov.
5. Spolupracovať s KOZ SR pri novelizácii a príprave nových návrhov všeobecne záväzných právnych predpisov.
6. Usilovať sa o udržanie a zlepšovanie štandardov, podmienok práce hlavne v odmeňovaní, v zamestnanosti, v dodržiavaní harmonogramov práce všetkými dostupnými prostriedkami, hlavne prostredníctvom kolektívneho vyjednávania.

Sociálne istoty

1. Sledovať základné ukazovatele (HDP, infláciu, priemernú nominálnu mzdu, zamestnanosť, mieru evidovanej nezamestnanosti a pod.) vykazované Štatistickým úradom SR, KOZ SR a inými inštitúciami. Uvedené údaje poskytovať republikovým orgánom odborového zväzu a podľa požiadaviek aj odborovým základným organizáciám.
2. Podľa možností sa už v prípravnej fáze zúčastňovať na pripomienkovaní všeobecne záväzných právnych predpisov sociálneho charakteru s prihliadnutím na záujmy členov odborového zväzu. Aktívne sa podieľať na vypracovaní stanovísk k predkladaným návrhom pre KOZ SR, prípadne pre iné inštitúcie.
3. Zasadzovať sa v spolupráci s KOZ SR za plnohodnotné pracovnoprávne vzťahy medzi zamestnancami a zamestnávateľmi na základe legislatívy, ktorá bude v súlade s medzinárodnými štandardmi a bude rešpektovať sociálne štandardy vyplývajúce z dohovorov Medzinárodnej organizácie práce.
Prostredníctvom KOZ SR presadzovať, aby na rokovaní prípravy Hospodárskej a sociálnej rady SR presadzovala také opatrenia, ktoré budú zabraňovať zhoršovaniu sociálnych, zdravotných podmienok zamestnancov a zvyšovaniu miery chudoby.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

1. OZPOCR bude požadovať od zamestnávateľských organizácií dôsledné uplatňovanie a dodržiavanie zásad a predpisov bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Zabezpečovať zákonným predpisom zodpovedajúce zdravotné, sociálne a hygienické podmienky práce. Pri kontrolnej činnosti presadzovať zlepšovanie pracovných podmienok a pracovného prostredia.
2. Podieľať sa na zvyšovaní právneho vedomia členov odborových základných organizácií v oblasti BOZP. Dôraz klásť predovšetkým na prevenciu. Podľa požiadaviek odborových základných organizácií, resp. podľa potrieb odborového zväzu, zabezpečovať v rámci plánu vzdelávania školenie zamerané na BOZP.
3. Spolupracovať s KOZ SR v oblasti BOZP. Naďalej aktívne pracovať v orgánoch KOZ SR zaoberajúcich sa touto problematikou. Predkladať stanoviská odborového zväzu a podieľať sa na príprave metodických dokumentov a nových všeobecne záväzných právnych predpisov v tejto oblasti. Nadobudnuté poznatky a prijaté nové predpisy zovšeobecňovať v rámci odborových základných organizácií a odborového zväzu.
4. Uplatňovať v podmienkach odborového zväzu kontrolný systém v BOZP v zmysle Zákonníka práce a platných všeobecne záväzných právnych predpisov. Výsledky kontrolnej činnosti v odborovom zväze pravidelne hodnotiť v republikových orgánoch. Poznatky zovšeobecňovať, ďalej využívať v práci, činnosť v BOZP naďalej skvalitňovať.
5. Spolupracovať so zamestnávateľskými organizáciami, so zamestnávateľskými zväzmi, s inšpektorátmi práce, prípadne s inými orgánmi a organizáciami s cieľom zlepšovať pracovné prostredie, vytvárať zamestnancom priaznivé, bezpečné a zdravie neohrozujúce pracovné prostredie. Požadovať, aby sa na pracoviskách predchádzalo stresu spojenému s prácou a násiliu na pracoviskách.

III. Záverečné ustanovenia

Program odborového zväzu je aj po jeho schválení Predstavenstvom OZPOCR a následne Snemom OZPOCR otvoreným dokumentom pre ďalšie úlohy vyplývajúce z potrieb členskej základne, republikových orgánov odborového zväzu, ako aj Programu KOZ SR.

Program odborového zväzu sa bude podľa potreby aktualizovať s cieľom zabezpečiť prostredníctvom tohto dokumentu čo najväčší prospech pre jeho členov.

Pri presadzovaní cieľov programu odborového zväzu budú republikové orgány uplatňovať vlastné návrhy, pripomienky a stanoviská smerujúce k zákonodarným, štátnym, zamestnávateľským orgánom a organizáciám, voči KOZ SR, medzinárodným odborovým centrálam a partnerským odborovým zväzom.

Bratislava, dňa 22.11.2023